

Publiczna Szkoła Podstawowa w Błotnicy Strzeleckiej
ul. Toszecka 19, 47 -100 Strzelce Opolskie

Szkolny Program

Wychowawczo-Profilaktyczny

wrzesień 2017 r.

**Szkolny Program Wychowawczo–Profilaktyczny został opracowany na okres trzech lat:
2017 - 2020 przez Zespół Wychowawczy w składzie :**

mgr Marta Tymińska,

mgr Krystyna Majnusz,

mgr Elżbieta Geisler.

I. SPIS TREŚCI

II. Wstęp	2
III. Misja Szkoły.....	3
IV. Wizja Szkoły.....	3
V. Nasz Absolwent	4
VI. Diagnoza Szkoły w zakresie profilaktyki.....	4
VII. Czynniki ryzyka i czynniki chroniące.....	6
VIII. Cele ogólne szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego... ..	7
IX. Obszary i kierunki działań wychowawczo – profilaktycznych.....	11
X. Część główna – działania wychowawczo – profilaktyczne dla klas I – VII . . .	13
część: Budowanie świadomości i przynależności narodowej.....	13
część: Społeczność szkolna – bezpieczeństwo w społeczności szkolnej i trudności w nawiązywaniu kontaktów rówieśniczych – NORMY SPOŁECZNE	22
część: Cyberprzemoc	31
część: Profilaktyka uzależnień i innych zagrożeń.....	37
XI. Efekty działań	46
XII. Ewaluacja.....	47
Załączniki.....	

II. WSTĘP

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został zmodyfikowany przez zespół wychowawczy Publicznej Szkoły Podstawowej w Błotnicy Strzeleckiej we współpracy z Radą Pedagogiczną i Radą Rodziców. Zaproponowany program realizowany w szkole, ma na celu kształtowanie osobowości uczniów i wspieranie ich rozwoju. Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został opracowany również w odniesieniu do szkolnego programu nauczania i szkolnego systemu oceniania.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny w swoich oddziaływaniach jest skierowany na uczniów, nauczycieli, rodziców i środowisko. Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny stworzony został z myślą o całej społeczności szkolnej, w której profilaktykę prowadzić będą wszyscy nauczyciele w ramach swoich przedmiotów, jak również wychowawcy klas na godzinach wychowawczych samodzielnie oraz przy udziale osób wspomagających. Na Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny również nakładać się będą zajęcia profilaktyczne, pogadanki z pedagogiem szkolnym i osobami z zewnątrz ściśle współpracującymi ze szkołą.

Najważniejsze działania szkoły w zakresie wychowawczo-profilaktycznym to:

- budowanie dobrych relacji z rodzicami i pozyskiwanie ich jako sojuszników w realizacji działań wychowawczych i profilaktycznych, prowadzonych przez nauczycieli,
- pomoc uczniom mającym trudności w nauce,
- wczesne rozpoznawanie uczniów z grup ryzyka,
- stwarzanie przyjaznego klimatu w szkole,
- wczesne diagnozowanie problemów uczniów przejawiających problemy w nauce na I etapie nauki i kierowanie ich do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,
- stwarzanie uczniom możliwości samorozwoju poprzez organizację kółek zainteresowań,
- praca z uczniem zdolnym,
- rozszerzanie wiedzy na temat profilaktyki zagrożeń przez kadrę pedagogiczną.

Warunkiem osiągnięcia założonych celów jest zaangażowanie wszystkich nauczycieli, wychowawców i rodziców. Warunkiem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest współpraca z pracownikami różnych instytucji działającymi na rzecz dziecka: Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Policją,

Sądem Rodzinnym, Sanepidem, Ośrodkiem Zdrowia, GKRPA, Gminnym Zarządem Obsługi Jednostek w Strzelcach Opolskich.

III. MISJA SZKOŁY

JESTEŚMY SZKOŁĄ, KTÓRA SWOJE DZIAŁANIA OPIERA NA TAKICH WARTOŚCIACH JAK :

- prawdomówność,
- otwartość,
- odpowiedzialność,
- samodzielność,
- szacunek,
- tolerancja.

IV. WIZJA SZKOŁY

Jesteśmy szkołą nowoczesną, bezpieczną i przyjazną. Pracujemy jako zespół, szanując i wspierając się nawzajem. Uczymy kreatywności, z jednoczesnym naciskiem na odpowiedzialność za własne decyzje. Jesteśmy otwarci na świat i zmiany w nim zachodzące, chętni do czerpania z jego dorobku naukowego i kulturowego.

Nasza szkoła jest zakorzeniona w tradycji lokalnej i narodowej. Kształcimy swoich wychowanków w oparciu o szacunek do drugiego człowieka, poszanowanie systemu wartości, dziedzictwa kulturowego i historycznego.

Każdy uczeń w naszej szkole osiąga sukces na miarę swoich możliwości, uczy się żyć w środowisku i dla środowiska. Kształtujemy w uczniach wrażliwość na dobro, prawdę i piękno. Najwyższym dobrem jest dla nas uczeń.

V. NASZ ABSOLWENT poprzez nasze działania będzie:

- samodzielny, zdolny do podejmowania wyborów między dobrem a złem,
- ponosił odpowiedzialność za swoje zachowanie i wyniki w nauce,
- rozwijał swoją dociekliwość poznawczą, poszukiwał twórczych rozwiązań,
- tolerancyjny wobec cudzych poglądów,
- znał i szanował kulturę, i tradycję Ojczyzny i regionu,
- żył zdrowo i ekologicznie,
- posługiwać się piękną polszczyzną,
- dbać o zdrowie psychiczne i fizyczne oraz o bezpieczeństwo własne i innych.

VI. DIAGNOZA SZKOŁY W ZAKRESIE PROFILAKTYKI

Diagnozę opracowano w oparciu o analizę:

- dokumentacji szkolnej: dzienników szkolnych, klasowych, zeszytów uwag,
- wniosków poewaluacyjnych z realizacji zajęć profilaktyczno-edukacyjnych w naszej szkole dotyczących propagowania zdrowego stylu życia, nauki asertywnego zachowania się, lepszego porozumiewania się uczniów, dorosłych.
- wnioski z badań przeprowadzonej ewaluacji wewnętrznej w roku szkolnym 2015/2016. Obszar 1: Efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki. Wymagania 1.4: Respektowanie norm społecznych.
- informacji nauczycieli, pedagoga szkolnego o problemach wychowawczych,
- obserwacji zachowań uczniów w czasie przerw i lekcji,
- konsultacji z rodzicami.

Wnioski:

- szkoła powinna kontynuować dotychczasowe działania przynoszące pożądany efekt wychowawczy:
 - przestrzeganie norm społecznych poprzez rozmowy z pedagogiem i wychowawcą, dyżury nauczycieli, lekcje wychowawcze,
 - wzmacnianie właściwych zachowań uczniów poprzez: nagrody, wyróżnienia, dyplomy, pochwały na apel,
 - organizowanie wycieczek o charakterze edukacyjnym do instytucji ściśle współpracujących ze szkołą,
 - zorganizowanie rajdu rowerowego integrującego zespoły klasowe,
 - kontynuacja działań profilaktycznych „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Postaw na Rodzinę”, „Trzymaj Formę”, „Bieg po zdrowie”, „Pomyśl zanim spróbujesz”, „Akademia Bezpiecznego Puchatka”, „Program poprawy czytelnictwa stanu czytelnictwa - Książka łączy pokolenia”, „Program dla szkół”, „Tydzień Tolerancji i Życzliwość w Naszej Szkole”, „Śniadaniowa klasa” i inne wynikające z pracy szkoły, Dzień Bezpiecznego Internetu, Akcja zima, Bezpieczne ferie, Bezpieczne wakacje, Bezpieczna droga do szkoły,
 - udział uczniów w dodatkowych zajęciach o charakterze profilaktyczno-sportowym, które są finansowane z budżetu Gminy Strzelce Opolskie w ramach wspierania działań profilaktycznych,
 - dbanie o bezpieczeństwo w szkole,
 - promowanie aktywnego i zdrowego trybu życia,
 - zwracanie uwagi na konieczność respektowania przez uczniów poleceń, słów, uwag nauczycieli bez ich podważania.

Analiza środowiska szkolnego wskazuje na istnienie w nim następujących problemów wymagających działań profilaktycznych:

- problem przemocy i agresji (drobne bójki, zaczepki, agresja słowna),
- problem z dyscypliną na lekcji, narastające problemy wychowawcze (również w klasach młodszych),
- zaburzenia komunikacji w relacji uczeń-uczeń, uczeń-nauczyciel, uczeń-osoba dorosła,
- niska kultura słowa uczniów,
- brak motywacji do nauki, niskie potrzeby edukacyjne oraz niewystarczająca pomoc ze strony rodziców,

- opuszczanie pojedynczych lekcji i częste spóźnienia.

VII. CZYNNIKI RYZYKA I CZYNNIKI CHRONIĄCE

Czynniki ryzyka:

- środowisko rodzinne - problemy rodzinne (jeden z rodziców pracujący za granicą)
- szukanie akceptacji poprzez dostosowanie się do negatywnych wzorców,
- łatwy dostęp do informacji na temat przestępczości i okrucieństwa w masmediach,
- brak motywacji do nauki i niskie potrzeby edukacyjne,
- ubóstwo materialne niektórych rodzin (brak środków finansowych na zajęcia, wycieczki),
- brak więzi w rodzinie (konflikty, niekonsekwencja lub brak dyscypliny wychowawczej),
- niepowodzenia w nauce szkolnej i związany z tym faktem brak wiary we własne siły.

Czynniki chroniące:

- bogata oferta zajęć pozalekcyjnych (w załączeniu),
- silna więź dziecka z rodzicami (motywacja, zainteresowanie ze strony rodziców dzieckiem i jego sprawami),
- zainteresowanie nauką szkolną (motywowanie uczniów do rozwoju, uświadamianie znaczenia zdobywania wiedzy, rozszerzania zainteresowań),
- regularne praktyki religijne (sfera duchowa, rozwój moralny),
- zajęcia mające na celu poprawę komunikacji między uczniami,
- zapoznanie z ciekawymi metodami spędzania wolnego czasu,
- przeprowadzenie zaproponowanych przez uczniów zajęć na lekcjach wychowawczych na interesujące ich tematy,
- zajęcia związane z profilaktyką zdrowotną w oparciu o programy profilaktyczne,
- poszanowanie prawa, norm, wartości i autorytetów społecznych.
- przynależność do pozytywnej grupy.

- eliminowanie czynników ryzyka może być skuteczne jedynie wtedy, jeśli wprowadzi się wzmacniające czynniki chroniące. Nie można pominąć współpracy z rodzicami. Pomoc rodzicom w budowaniu silnej więzi z dziećmi pozwala uchronić młodzież przed szukaniem oparcia w grupie rówieśniczej, preferującej sposób życia zagrażający zdrowiu i dobrym relacjom z ludźmi. Jednocześnie wprowadzenie do nauczania metod aktywizujących uczniów, zainteresowanie ich różnymi dziedzinami wiedzy, pozwoli każdemu znaleźć swoje miejsce w otaczającej nas rzeczywistości i poczuć się wartościowym człowiekiem.

VIII. CELE OGÓLNE SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

- nabywanie umiejętności przez uczniów z zasadami bezpieczeństwa w szkole, w domu, w ruchu komunikacyjnym, a także podczas spędzania czasu wolnego;
- nabywanie umiejętności przez uczniów z elementami zdrowego stylu życia w szkole i poza nią - sposoby radzenia sobie ze stresem i agresją;
- rozbudzenie wśród uczniów chęci do rozwoju intelektualnego i zainteresowań, zmotywowanie do nauki, ukazanie pozytywnych stron wysiłku w rozwój;
- zmotywowanie uczniów do stosowania zasad kulturalnego zachowania wobec kolegów i nauczycieli, zapobieganie wulgaryzmem;
- zapoznanie uczniów ze sposobami porozumiewania się w społeczności szkolnej, chęć i umiejętność rozwiązywania konfliktów w sposób konstruktywny, bez użycia agresji słownej i fizycznej; zapobieganie i zmniejszanie szkód występujących w związku z sięganiem po substancje uzależniające; dostarczanie wiedzy o szkodliwości używania alkoholu, palenia papierosów i stosowania środków odurzających;
- ukształtowanie osobowości ucznia w taki sposób, by prawidłowo funkcjonował w środowisku szkolnym i pozaszkolnym (budowanie poczucia własnej wartości i zachowań asertywnych, kształcenie umiejętności komunikacji interpersonalnych);
- wzmacnianie poczucia własnej wartości;
- tworzenie pozytywnych więzi między uczniami, uczniami–nauczycielem, nauczycielem–rodzicami, rodzicami–dzieckiem;
- kształtowanie odpowiedzialności za własne zachowanie w stosunku do innych ludzi i za swoje czyny;

- wspomaganie zdrowia fizycznego poprzez zachęcanie do aktywności fizycznej;
- ukazanie wartości płynących z koleżeństwa i przyjaźni (wskazanie pożądanych wzorców zachowań);
- pomoc rodzicom w zdobywaniu wiedzy i praktycznych umiejętności wychowawczych (pedagogizacja rodziców);
- wpajanie szacunku dla bohaterów narodowych;
- kształtowanie szacunku dla hymnu państwowego, godła oraz głównych świąt narodowych;
- przygotowanie uczniów do prawidłowego funkcjonowania w relacjach z rówieśnikami i dorosłymi w społeczności szkolnej;
- kształtowanie umiejętności współżycia w rodzinie i społeczności;
- promocja szkoły.

Działalność wychowawcza – ma na celu kształtowanie osobowości młodego człowieka, jego postaw, zachowań oraz cech niezbędnych w życiu społecznym. Naszym celem jest przygotowanie ucznia do samodzielnego, poprawnego nawiązywania stosunków międzyludzkich, kształtowania długoterminowych relacji z innymi ludźmi, zachowania etycznego, moralnego i akceptowanego przez społeczność, w której żyje. Ważna jest świadomość oraz istnienie głębokich, skłaniających do refleksji wartości młodego człowieka. Działalność wychowawcza polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

1. fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności, pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
2. psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, uczenie uczniów właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
3. społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;

4. aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność profilaktyczna – celem profilaktyki jest podjęcie szybkich i skutecznych działań przywracających zdrowie, ma ona również na celu hamowanie postępu i niwelowanie pojawiających się powikłań już istniejącej choroby. Działania profilaktyczne pozwalają stworzyć odpowiedni wzór zachowań społecznych, które przyczyniają się do obniżenia prawdopodobieństwa pojawienia się danego zjawiska. Naszym zadaniem jest dostarczanie silnych pozytywnych wzorców i przeżyć, wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży, rozwijanie posiadanych przez nich zdolności oraz wspieranie ambitnych postaw.

Działania profilaktyczne będą prowadzone na trzech poziomach:

I. Profilaktyka uniwersalna adresowana jest do grupy niskiego ryzyka w szkole.

Cele:

- promowanie zdrowego stylu życia,
- zapobieganie trudnościom szkolnym,
- wyrabianie postaw prospołecznych m.in. w oparciu o sport,
- przeciwdziałanie pierwszym objawom podejmowania działań ryzykownych.

Realizatorami działań w profilaktyce pierwszorzędowej są przede wszystkim wychowawcy i nauczyciele wspierani przez pedagoga.

II Profilaktyka selektywna adresowana jest do grupy podwyższonego ryzyka.

Cele:

- umożliwienie wycofania się z zachowań ryzykownych: zajęcia z pedagogiem,
- udział dzieci w zajęciach specjalistycznych w szkole i poza szkołą,
- integracja środowiska szkolnego poprzez udział w akcjach szkolnych, wycieczkach klasowych, szkolnych i rajdzie rowerowym.

Realizatorami działań w profilaktyce drugorzędowej są pracownicy pedagogiczni, nauczyciele i wychowawcy klas.

III Profilaktyka wskazująca adresowana jest do grupy wysokiego ryzyka.

Cele:

– podejmowanie działań wspierających poprzez udział specjalistów, przedstawicieli policji na zajęciach.

Strategie działań profilaktycznych podejmowanych w szkole

1. Strategia informacyjna - ma na celu dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i umożliwienie dokonywania racjonalnych wyborów.

2. Strategia edukacyjna - pomaga w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych (umiejętności nawiązywania kontaktów, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywanie konfliktów itp.)

3. Strategia działań alternatywnych - celem jej jest pomoc w zaspakajaniu ważnych potrzeb psychologicznych (np. sukcesu, przynależności) i osiągnięcie satysfakcji życiowej przez ułatwianie angażowania się w działalność akceptowaną społecznie (artystyczną, społeczną, sportową).

4. Strategia interwencyjna - celem jej jest wspieranie w sytuacjach kryzysowych osób mających trudności w identyfikowaniu i rozwiązywaniu problemów osobistych. Elementem interwencyjnym jest towarzyszenie ludziom w krytycznych momentach ich życia.

IX. OBSZARY I KIERUNKI DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH

Zadania wychowawczo-profilaktyczne Rady Pedagogicznej:

- zapoznanie Rady Pedagogicznej z założeniami Statutu i Programu Wychowawczo - Profilaktycznego,
- przydział zadań, ustalenie osób odpowiedzialnych za ich wykonanie,
- zwracanie szczególnej uwagi podczas dyżurów na miejsca podwyższonego ryzyka: ubikacje, schody, szatnia,
- informowanie na bieżąco wychowawców o niewłaściwym zachowaniu uczniów, wpisy do zeszytów wychowawczych, dzienników lekcyjnych,
- wdrażanie do świadomego unikania zagrożeń oraz kształtowania umiejętności odmawiania i negocjacji,
- dawanie przykładów sumiennosci, umiejętności rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie w sytuacjach trudnych,
- podnoszenie kultury osobistej uczniów,
- pomoc rodzicom w pozyskaniu pomocy materialnej z odpowiednich instytucji,
- współpraca z rodzicami uczniów, informowanie o wynikach nauczania i wychowania,
- realizacja programów profilaktycznych,
- starania w celu zapewnienia uczniom alternatywnych możliwości spędzania czasu wolnego,
- różnorodna, atrakcyjna oferta zajęć pozalekcyjnych, aktywne formy spędzania czasu wolnego, zajęcia rekreacyjne, sportowe,
- promocja zdrowego trybu życia,
 - kształtowanie umiejętności samodzielnego dokonywania właściwych wyborów, uczenie zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi,
- tworzenie różnorodnej i atrakcyjnej oferty edukacyjnej,
- stosowanie odpowiednich do możliwości uczniów kryteriów wymagań i ocen tak, aby proces edukacyjny dał szansę na sukces każdemu uczniowi,
- stała współpraca z rodzicami.

Zadania wychowawczo-profilaktyczne rodziców:

- rodzice czuwają nad sumiennym realizowaniem obowiązku szkolnego, pracują nad kulturą osobistą dzieci,
- wspierają dzieci w wykonywaniu codziennych obowiązków szkolnych,

- rodzice utrzymują regularny kontakt z wychowawcą,
- biorą udział w przedsięwzięciach organizowanych przez szkołę mających na celu doskonalenie metod wychowawczych,
- rodzice uczniów sprawiających szczególne trudności wychowawcze winni kontaktować się ze szkołą w każdym przypadku stwierdzenia naruszenia obowiązujących norm i zasad oraz wspólnie znajdować sposoby rozwiązywania problemów.

Zadania wychowawczo - profilaktyczne uczniów:

- unikanie sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu, substancji szkodliwych,
- niepoddawanie się agresji, umiejętność odmawiania, radzenia sobie w sytuacjach stresowych,
- poznanie podstawowych reguł i zasad obowiązujących w relacjach z innymi,
- uczestnictwo w zabawie, dzielenie się z innymi,
- zachowanie higieny spożywania posiłków, odpowiedniego odżywiania się,
- dbanie o higienę osobistą,
- rozumienie potrzeby aktywności ruchowej,
- umiejętność organizowania sobie wolnego czasu,
- poszanowanie mienia,

Zachęcanie dzieci do udziału w programach profilaktycznych, projektach propagujących zdrowy styl życia np. *Zachowaj Trzeźwy Umysł, Postaw na Rodzinę, Trzymaj formę, Program dla szkół, Pięć porcji warzyw i owoców, Śniadaniowa klasa:*

- tworzenie plakatów tematycznych,
- tworzenie gazetek tematycznych,
- organizowanie konkursów, wycieczek szkolnych,
- organizowanie spotkań ze specjalistami,
- organizowanie zajęć propagujących zdrowe odżywianie, ruch na świeżym powietrzu.

Działania alternatywne:

1. Praca w organizacjach działających w szkole – np. w Samorządzie Uczniowskim, Szkolnym Kole Wolontariatu.

2. Promocja zdrowego stylu życia:

- konkursy, akcje, kampanie dotyczące zdrowego stylu życia,
- imprezy sportowe propagujące zdrowy styl życia,
- programy profilaktyczne,

- gazetki tematyczne.
3. Organizowanie zajęć pozalekcyjnych i sportowych.
 4. Organizacja imprez masowych:
 - wycieczki klasowe,
 - imprezy organizowane przez SU,
 - organizacja imprez zgodnie z Kalendarzem Imprez i Uroczystości Szkolnych (w załączeniu)
 5. Organizacja, propagowanie konkursów i zawodów sportowych.

X. CZĘŚĆ GŁÓWNA – DZIAŁANIA WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE DLA KLAS I – VII

Szkolny program wychowawczo - profilaktyczny realizowany jest podczas:

- ✓ zajęć przedmiotowych,
- ✓ godzin wychowawczych,
- ✓ zajęć z pedagogiem szkolnym,
- ✓ zajęć warsztatowych prowadzonych przez specjalistów,
- ✓ zajęć pozalekcyjnych,
- ✓ konkursów,
- ✓ wycieczek szkolnych,
- ✓ imprez środowiskowych

Część I : Budowanie świadomości i przynależności narodowej

Przepisy prawne

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe w dniu 2 kwietnia 1997 r., przyjęta przez Naród w referendum konstytucyjnym w dniu 25 maja 1997 r., podpisana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 lipca 1997 r. (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483);
2. Ustawa z dnia 7 września 1991 r., o Systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 z późn. zm.);

3. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, 949);
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. 2017 r. poz. 356);
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym (Dz.U. 2014 r. poz. 263);
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w szkołach publicznych (Dz.U. 1992 r. nr 36 poz. 155 z późn. zm);
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie warunków i sposobu wspomagania nauczania języka polskiego, historii, geografii, kultury polskiej i innych przedmiotów nauczanych w języku polskim wśród Polonii i Polaków zamieszkałych za granicą oraz dzieci pracowników migrujących (Dz.U. 2017 r. poz. 1042);
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 sierpnia 2015 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz.U. 2015 r. poz. 1214);
9. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2016 r. poz. 1817, 1948, z 2017 r. poz. 60, 573).

Patriotyzm objawia się w przywiązaniu i okazywaniu szacunku do swojej ojczyzny, ziemi, pochodzenia, rodzinnych stron, języka, swoich przodków, znanych obyczajów, kultury narodowej oraz ludzi i wartości, które sobą reprezentują. Patriotyzm przejawia się również w solidarności z własnym narodem i lokalną społecznością. W celu kształtowania prawidłowego i skutecznego wychowania patriotycznego ważne jest, aby pamiętać o jego wielopoziomowości i wszechstronności. Jedynie mając to na uwadze, można doprowadzić do harmonijnego rozwoju swojego podopiecznego.

Kształtowanie postawy patriotycznej w młodych ludziach jest obowiązkiem spoczywającym na ich opiekunach, zarówno tych prawnych, faktycznych jak i tych, którzy spędzają z uczniami czas, tj. wychowawcami i nauczycielami szkolnymi. To właśnie na pracownikach szkoły spoczywa bardzo duża odpowiedzialność. To oni bowiem każdego roku starają się kształtować umysły młodych ludzi, kolejnych roczników, które wypełniają korytarze ich szkoły.

Kształtowanie patriotyzmu jest zadaniem, które należy podjąć już od najmłodszych lat życia dziecka. Młody człowiek z początku nie będzie w stanie pojąć terminów, z którymi się spotka, nie powinno to nas jednak zniechęcać. Z czasem zdolność abstrakcyjnego myślenia dziecka zwiększy się i zacznie ono pojmować coraz bardziej skomplikowane formy przekazu.

Krzewienie i rozwijanie postawy patriotycznej i poczucia przynależności narodowej jest nieodłącznym zadaniem stawianym przed szkołami. Poniższy Program Wychowawczo-Profilaktyczny kształtuje i utrwalą zachowania i postawy o charakterze patriotycznym u dzieci i młodzieży w wieku szkolnym.

Budowanie świadomości i przynależności narodowej ma na celu:

- kształtowanie świadomości obywatelskiej,
- kształtowanie patriotyzmu lokalnego,
- rozwijanie postaw prospołecznych oraz dbanie o wspólne dobro,
- pielęgnowanie postaw patriotycznych,
- zachęcanie do aktywnego udziału w życiu rodzinnym, społeczności szkolnej, lokalnej i państwowej,
- dbałość o używanie poprawnej polszczyzny,

- wykazywanie szacunku do symboli narodowych i lokalnych, tj. hymn kraju, godła, flagi oraz dbanie o krzewienie innych symboli, wartości i tradycji narodowych,
- pielęgnowanie tradycji narodowych,
- uczenie wykazywania właściwej postawy podczas obchodów państwowych i szkolnych,
- poszerzanie wiedzy o historii miasta, regionu, jego kulturze i sztuce itp.

Nikt nie rodzi się patriotą. Przekazywanie treści patriotycznych jest zadaniem i obowiązkiem stawianym przed każdym nauczycielem, bez względu na jego prywatne przekonania polityczne czy wiarę.

Zadanie	Sposób realizacji
Kształtowanie osobowości ucznia.	<p>- godziny wychowawcze, - „spotkania w kulturą”;</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie do rozpoznawania wartości moralnych: <ul style="list-style-type: none"> ○ uczenie uczniów wrażliwości dzięki prowadzeniu zajęć mających związek z kulturą i sztuką. Organizowanie wyjazdów na wydarzenia kulturalne, tj. wyjazdy do teatru, itp., ○ analiza inscenizacji na podstawie obejrzonej sztuki w teatrze bądź jej ekranizacji; • uwrażliwianie uczniów na poczucie piękna i estetyki – prowadzenie zajęć plastycznych, technicznych, polonistycznych na świeżym powietrzu. Zajęcia plastyczne: próba odtworzenia otaczającego uczniów krajobrazu, nakłanianie uczniów do własnej twórczości, uwalniania swojej ekspresji; • podczas godziny wychowawczej nauczyciele prowadzą ćwiczenia aktywizujące, kształtujące postawy koleżeńskie
Uświadamianie istoty przynależności do narodu.	<p>- debata, - godzina wychowawcza, - broszury informacyjne, - plakaty;</p> <ul style="list-style-type: none"> • „ja wśród innych” – zajęcia mające na celu uświadomienie swojej przynależności narodowej. Podczas zajęć uczniowie dyskutują nad tym, co cenią w swoim narodzie i Polakach. Młodzi ludzie wskazują pozytywne cechy, które wyróżniają nas na tle innych narodów i powodują, że powinniśmy czuć się dumni z faktu bycia Polakami;

	<ul style="list-style-type: none"> • „Polska biało-czerwona” – zajęcia poświęcone symbolom narodowym, ich historii, znaczeniu oraz szacunku do nich; • „poprawna polszczyzna” – podczas spotkania przeprowadzona zostanie debata na temat stosowania poprawnej polszczyzny oraz używania zapożyczeń z innych języków obcych, praktykowanie słowotwórstwa lub nowych, niepoprawnych konstrukcji gramatycznych. Dzielimy uczniów na dwie grupy. Jedna z grup ma za zadanie bronić języka polskiego i poprawnej polszczyzny, druga przyzwala i zachęca na modyfikację języka ojczystego; • „patriotyzm i jego znaczenie w dniu dzisiejszym” – uczniowie przygotowują plakaty uzasadniające, że patriotyzm ma znaczenie w dzisiejszych czasach. Zadaniem uczniów jest udowodnienie, że jest on niejako siłą spajającą naród; • poznawanie podstaw wartości obywatelskich – każdy z uczniów przygotowuje opis wybranej przez siebie tradycji, wartości narodowej, w wybranej przez siebie formie (prezentacja PowerPoint, plakat, pokaz zdjęć, inscenizacja dźwiękowa, itp.). Wśród wskazywanych cech można uwzględnić takie pojęcia jak: wolność, szacunek, pracowitość, dobre obyczaje, demokracja, przestrzeganie praw człowieka, suwerenność, piękno, prawdomówność, pokój, odpowiedzialność, otwartość, szanowanie czyichś poglądów; • podczas godziny wychowawczej prowadzenie debat na tematy: <ul style="list-style-type: none"> ○ kim jest współczesny patriota i jak zmienił się obraz postrzegania patriotyzmu na przestrzeni lat?, ○ polskie symbole narodowe – aktualne czy przestarzałe, jak powinno się do nich odnosić, ○ Polska naszą Ojczyznę – za co cenimy nasz kraj i Polaków, ○ miejsce Polski w Europie i Unii Europejskiej.
	- wykłady,

<p>Budowanie więzi kulturowo-etnicznej.</p>	<p>- sesja plakatowa, - publikacje.</p>
<p>Promowanie społeczności lokalnej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • obchodzenie w szkole uroczystości, tj.: <ul style="list-style-type: none"> ○ Dzień Edukacji Narodowej, ○ Święto Niepodległości, ○ zabawa andrzejkowa, ○ Mikołajki, ○ Wigilia klasowa, ○ Święto Konstytucji 3 Maja, ○ inne uroczystości upamiętniające postaci będące wzorami do naśladowania <p>Obchodzenie uroczystości pozwoli uczniom poznać genezę powstania świąt, historię wydarzeń i zapoznać z osobami, które stanowią wzór do naśladowania.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ „tydzień z historią” – uczniowie pracując w grupach, przygotowują plakaty na temat dawnych obrzędów i zwyczajów bądź biorą udział w konkursach szkolnych i pozaszkolnych, tj. w Konkursie Kolęd, Pisankach, itp. <ul style="list-style-type: none"> • podczas zajęć muzycznych uczniowie zapoznają się z pieśniami patriotycznymi, które później prezentowane są podczas akademii; • zapoznanie uczniów z literaturą odpowiednią dla ich stopnia rozwoju emocjonalnego i intelektualnego. Nauczanie świadomego i refleksyjnego odbioru czytanego tekstu oraz podejścia do niego w krytyczny sposób. Młodzi ludzie poznają specyfikę poszczególnych okresów i nurtów literackich, zauważają zmieniające się dominujące wartości człowieka na przestrzeni wieków – nauczyciele organizują

	<p>pogadanki mające na celu uaktywnić w uczniach logiczne myślenie oraz nauczyć prowadzenia dyskusji na temat literatury;</p> <ul style="list-style-type: none"> • uczniowie zapoznają się z historią swojej rodziny: <ul style="list-style-type: none"> ○ wywiady z dalszymi członkami rodziny, tworzenie drzewa genealogicznego; • rozwijanie wiedzy oraz kształtowanie postawy otwartości wobec innych kultur.
<p>Poznanie historii społeczności lokalnej.</p>	<p>- wycieczki do muzeów, - wycieczki do miejsc związanych z historią lokalną.</p> <ul style="list-style-type: none"> • promowanie przez nauczycieli aktywnego uczestnictwa uczniów w życiu szkoły oraz społeczności lokalnej, przygotowujących do życia w niej. Pod koniec roku szkolnego, podczas specjalnego apelu, nagrodzone zostają osoby, które włożyły największy wkład w pracę na rzecz społeczności lokalnej; • angażowanie młodych ludzi w pracę samorządu szkolnego i innych form aktywności działających na terenie szkoły, np. Szkolnego Klubu Wolontariatu • zapoznanie uczniów z dorobkiem kulturowym regionu i jego wpływem na kraj, • odwiedzanie miejsc związanych z lokalnymi mitami oraz poznanie miejscowych legend,
<p>Nawiązanie stałej współpracy z rodzicami/opiekunami uczniów</p>	<p>- spotkania z rodzicami/opiekunami uczniów, - nawiązanie współpracy z instytucjami, organizacjami zewnętrznymi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • nawiązanie ścisłej współpracy z lokalnymi ośrodkami kultury; • informowanie rodziców/opiekunów o najlepszych sposobach przekazywania uczniom wiedzy na temat swojej kultury, historii oraz metodach pielęgnowania wyznawanych przez nich wartości; • uświadomienie rodzicom/opiekunom, jak wielkie znaczenie w życiu dzieci i młodzieży ma posiadanie oraz przestrzeganie ustalonych wspólnie reguł postępowania, oraz panujących w danej społeczności

	wartości i norm zachowania. Konieczne jest również uzmysłowienie rodzicom/opiekunom ważności konsekwentnego reagowania w sytuacjach nieprzestrzegania przez młodych ludzi zasad;
<p>Angażowanie rodziców /opiekunów dzieci i młodzieży szkolnej w pracę na rzecz szkoły.</p> <p>Pedagogizacja dorosłych na temat konieczności kształtowania prawidłowych postaw w młodych ludziach</p>	<p>- kontakt z nauczycielami, wychowawcami klas, - spotkania z pedagogiem szkolnym</p> <p>Rodzice/opiekunowie uczniów włączają się do twórczych, innowacyjnych i aktywizujących działań, mających na celu rozwój postaw patriotycznych związanych z tożsamością kultury narodowej oraz rozbudzaniem poczucia dumy i szacunku do kraju swojego pochodzenia, jego dorobku kulturowego oraz historii.</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachęcenie rodziców/opiekunów uczniów do czynnego udziału w życiu szkoły, uczestnictwie w uroczystościach patriotycznych i szkolnych oraz wyjściach kulturalnych. Na początku roku szkolnego i drugiego półrocza wychowawcy podsumowują pracę w poprzednim okresie oraz zapoznają dorosłych z planowanymi aktywnościami dodatkowymi dla uczniów. Nauczyciele/ wychowawcy zachęcają dorosłych do dzielenia się z nimi własnymi pomysłami na urozmaicenie zajęć fakultatywnych bądź obowiązkowych dla uczniów oraz umożliwiają im czynne angażowanie się w pracę szkoły (np. podczas wyjść poza teren placówki dorośli pełnią funkcję opiekunów dzieci); • psycholog/pedagog/specjalista w temacie prowadzi z rodzicami/opiekunami uczniów rozmowy na temat prawidłowych relacji i postaw krzewionych w rodzinie dziecka oraz udziału w uroczystościach patriotycznych, które wpływają na formowanie prawidłowej świadomości przynależności narodowej; • szkoła zachęca dorosłych do udziału w organizowanych przez szkołę uroczystościach.

CZĘŚĆ II : Społeczność szkolna – bezpieczeństwo w społeczności szkolnej i trudności w nawiązywaniu kontaktów rówieśniczych – NORMY SPOŁECZNE

Przepisy prawne

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, 949);
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. 2017 poz. 356);
4. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. 2017 r. 459);
5. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. 2016 r. poz. 1822);
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. 2003 nr 6 poz. 69);
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 8 listopada 2001 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz.U. 2001 r. nr 135 poz. 1516 i 2014 r. poz. 1150);
8. Ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz.U. 2017 r. poz. 149, 60);
9. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2015 r. poz. 1390);
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2011 nr 209 poz. 1245);
11. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2017 r. poz. 783, 1458);
12. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2016 r. poz. 487);
13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1578);

14. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. 2017 r. poz. 957);
15. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 czerwca 2015 r. w sprawie realizacji Rządowego programu wspomagania w latach 2015–2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach – „Bezpieczna+” (Dz. U. z 2015 r. poz. 972);
16. Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. 1991 nr 120 poz. 526);
17. Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. 2016 r. poz. 656);
18. Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich (Dz.U. 2011 nr 208 poz. 1241 z późn. zm.);
19. Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. 2017 r. poz. 1260);
20. Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. 2016 poz. 1866);
21. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. 2017 r. poz. 882);
22. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli (Dz.U. 2016 poz. 1602).

Celem prowadzonych przez nas działań jest:

1. poprawa stanu bezpieczeństwa na terenie szkoły, w jej obrębie i poza nią,
2. prowadzenie analizy i działań profilaktycznych w stosunku do zachowań społecznie nieakceptowanych,
3. profilaktyka zachowań ryzykownych,
4. intensyfikacja wspólnych (przy współpracy rodziców i nauczycieli) działań wychowawczych,
5. kształtowanie umiejętności bezpiecznych zachowań i radzenia sobie w sytuacjach skomplikowanych i trudnych,
6. tworzenie tradycji i więzi ze szkołą,
7. budowanie schematów reagowania w sytuacjach kryzysowych,
8. uświadomienie rodzicom i nauczycielom istoty problemu alienowania uczniów,
9. przedstawienie bądź przypomnienie panujących w szkole zasad i norm postępowania,
10. budowanie szacunku do nauczycieli i pracowników szkoły.

Zadanie	Sposób realizacji
<p>Poprawa stanu bezpieczeństwa na terenie szkoły, w jej obrębie i poza nią.</p> <p>Badanie poczucia bezpieczeństwa w szkole.</p>	<p>- badanie ewaluacyjne, interpretacja uzyskanych wyników oraz dobranie odpowiednich działań wychowawczo-profilaktycznych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • badanie dotyczące poczucia bezpieczeństwa wśród uczniów i pracowników szkoły, nauczycieli i rodziców; • zapoznanie/przypomnienie uczniom, nauczycielom oraz rodzicom/opiekunom uczniów zasad i reguł bezpieczeństwa obowiązujących na terenie szkoły; • wprowadzenie nowych działań wychowawczo-profilaktycznych opracowanych na podstawie otrzymanych wyników dotyczących poziomu bezpieczeństwa w szkole, • zajęcia profilaktyczne prowadzone przez pedagoga szkolnego w ramach programu „Tydzień tolerancji i życzliwości w naszej szkole”, „ Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Postaw na Rodzinę”, „Bezpieczny Puchatek”, pogadanki na godzinach wychowawczych.

<p>Kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uroczystości szkolne, apele, - zajęcia fizyczne, - zajęcia z udzielania pierwszej pomocy w ramach techniki i BRD - warsztaty, lekcje wychowawcze,
<p>Promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia wśród dzieci i młodzieży.</p>	
<p>Zaznajomienie uczniów z praktyczną formą pierwszej pomocy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie uświadamiających spotkań /apeli informacyjnych dla uczniów, które przybliżą im i pomogą zrozumieć zasady bezpieczeństwa oraz komfortowego przebywania na terenie szkoły. Poza przypomnieniem i usystematyzowaniem wiedzy uczniów na temat zasad z regulaminu szkolnego oraz norm społecznych, warto poruszyć również temat wpływu warunków, w jakich przebywają: np. ciągle przebywanie w sferze hałasu, nieprzewietrzonych pomieszczeniach, itp.; • uświadomienie uczniom zagrożeń wynikających z kontaktowania się z osobami obcymi bez zgody i wiedzy dorosłych. Wychowawcy informują uczniów o konieczności informowania najbliższego nauczyciela o fakcie pojawienia się osoby nieznajomej na terenie szkoły; • zajęcia sportowe, zawody MiniSUMO, Dzień Sportu – organizacja konkurencji sportowych, podczas których przyznane zostaną nagrody fair play; • technika, zajęcia BRD – zasady zachowania podczas wypadku, udzielanie pierwszej pomocy; • podczas godziny wychowawczej wychowawca rozmawia z uczniami na temat bezpieczeństwa na co dzień oraz podczas wakacji i ferii zimowych • kształtowanie postaw akceptujących różnorodność wśród podopiecznych: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tydzień Tolerancji i Życzliwości w Naszej Szkole, ○ zajęcia organizowane również w sytuacjach pojawienia się sytuacji konfliktowej, nowych warunków środowiskowych.

<p>Zapobieganie problemom i zachowaniom problemowym u dzieci.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spotkania ze specjalistami np. funkcjonariuszami policji, pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznej, - lekcje wychowawcze, - zajęcia/warsztaty z pedagogiem szkolnym,
<p>Profilaktyka zachowań agresywnych, przemocowych oraz cyberprzemocy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Dzień Bezpiecznego Internetu, - Dzień Matematyki, - zajęcia sportowo-profilaktyczne
<p>Przeciwdziałanie zażywaniu substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie uczniów z regulaminami, zasadami, programami, planami obowiązującymi na terenie szkoły; • pogadanka – przekazywanie wiedzy na temat szkodliwości nałogów, informowanie o ich skutkach ubocznych oraz przestrzeganie przed przyjmowaniem używek;
<p>Profilaktyka uzależnienia od gier komputerowych, Internetu, hazardu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie lekcji na temat agresji, tolerancji, niepełnosprawności; • organizowanie szeregu lekcji poświęconych nauce odmawiania oraz realnej zdolności oceny sytuacji – zajęcia powinny zostać przeprowadzone w aktywizującej uczniów formie, tj. dramy, przedstawienia, czytania ról, oglądanie filmów oraz ich komentowanie, itp. • zajęcia polegające na wzmocnieniu samooceny u uczniów – odkrywanie swoich mocnych stron oraz potencjału charakteru. Warto, aby uczniowie wiedzieli, w jaki sposób mogą rozwijać swoje zdolności. Jest to również dobry czas na zastanowienie się, kim młodzi ludzie chcą być w życiu oraz jakie są ich wyobrażenia na temat zawodów. Dzięki porównaniu ich aktualnych predyspozycji oraz pragnień, można ustalić plan rozwoju na najbliższe lata. • spotkania z przedstawicielami służb mundurowych – uświadomienie uczniom, jakie kary grożą za stosowanie agresji i przemocy wobec drugiej osoby. Mundurowi wskażą, w jaki sposób należy się bronić oraz jakie działania zaradcze każdy samodzielnie powinien podjąć. Udzielią również wskazówek,

	<p>jak reagować, gdy zostanie się świadkiem zdarzenia i gdzie należy szukać pomocy; znajomość przez młodszych uczniów numerów telefonów alarmowych.</p> <ul style="list-style-type: none">• kształtowanie wspierającego środowiska szkolnego, promowanie zachowań fair play, pracy wolontaryjnej (np. praca na rzecz osób potrzebujących);• prowadzenie interwencji przez wychowawców klas w sytuacji, gdy uczniowie używają wulgaryzmów i nie przestrzegają zasad;• spotkanie z pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznej – zajęcia mają za zadanie uświadomienie, co może być czynnikiem wyzwalających w niektórych osobach zachowania przemocowe, jak panować nad takimi reakcjami oraz gdzie szukać pomocy, gdy samodzielne metody nie przynoszą rezultatu. Specjaliści opowiedzą również, w jaki sposób bronić się przed zachowaniem przemocowym oraz jakie kroki należy podjąć, gdy jest się świadkiem bądź ofiarą przemocy;
--	--

<p>Usprawnienie oraz zwiększenie skuteczności oddziaływań szkoły w sytuacjach zagrożenia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - udział w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych, - spotkania z rodzicami grupowo i indywidualnie, - spotkania informacyjne ze specjalistami,
<p>Wypracowanie jednolitych metod współpracy między rodzicami a szkołą.</p> <p>Promowanie zachowań i postaw godnych naśladowania.</p> <p>Rozwiązywanie kryzysów rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży, m.in. związanych z eurosieroctwem, rodzinami niepełnymi, rodzinami wielodzietnymi, przemocą w rodzinie, nałogami w rodzinie, itp.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przypomnienie nauczycielom i innym pracownikom szkoły zasad bezpieczeństwa, BHP oraz norm i reguł, które obowiązują na terenie szkoły; • promowanie działań opartych na zasadach psychologii pozytywnej – ograniczenie do niezbędnego minimum środków restrykcyjnych na rzecz promowania zasad psychologii pozytywnej, rozwijanie potencjału uczniów, promowania umiejętności konstruktywnego rozwiązywania problemów, logicznego myślenia oraz nauka wyciągania wniosków ze swoich czynów; • utrzymywanie kontaktu z policją oraz poradniami; • przypomnienie pracownikom szkoły procedury interwencyjnej. Należy pamiętać, że rodzaj obieranych interwencji powinien zależeć od wystąpienia kilku czynników, tj. wieku oraz rodzaju demoralizacji, której dopuścił się uczeń.
<p>Propagowanie aktywności i twórczego myślenia uczniów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki, - praca indywidualna, - burze mózgów, - referaty, samodzielne wystąpienia, - dramy, itp.

Wychowywanie samodzielnych, samodzielnie radzących sobie w życiu młodych ludzi.

- zachęcanie uczniów do udziału w różnego rodzaju pracach wolontaryjnych, pracy w Samorządzie Szkolnym, udzielanie się w gazetce szkolnej, drużynach sportowych; udzielanie pomocy osobom potrzebującym, udzielanie korepetycji osobom ze słabszymi wynikami w nauce, działanie na rzecz lokalnej społeczności;
- zachęcanie uczniów do kandydowania oraz brania udziału w wyborach do Samorządu Uczniowskiego;
- stworzenie gazetek tematycznych ,
- pozwalanie i zezwalanie uczniom na realizację ich pomysłów (np. wsparcie schroniska dla zwierząt, zorganizowanie uczniowskiego wsparcia przez uczniów dla osób od nich słabszych, tworzenie grup, które wspólnie się uczą, itp.);
- organizowanie spotkań z osobami pełniącymi różne funkcje społeczne, posiadającymi różne zawody – dzięki temu uczniowie mogą poszerzyć swoje horyzonty i zweryfikować swoje dotychczasowe poglądy,
- prowadzenie lekcji metodami aktywizującymi uczniów;
- prowadzenie godzin wychowawczych:
 - uczenie, że każdy człowiek jest istotą niepowtarzalną i wartościową,
 - uczenie szacunku do drugiego człowieka,
 - akceptowanie inności,
 - kształtowanie świadomości, czym jest niepełnosprawność,
 - zapoznanie uczniów z zasadami savoir vivre,
 - rozwijanie społecznej odpowiedzialności w uczniach według dewizy „nie pozostawaj obojętny”,
 - budzenie krytycyzmu przy jednoczesnym poszanowaniu wartości innych ludzi, itp.
 - poszukiwanie sposobów rozwijania talentów i możliwości dziecka , wskazywanie, w jaki sposób rozwiązywać problemy,
 - praca nad odpowiedzialnością i odwagą dziecka, jak dbać o swoje bezpieczeństwo i innych osób,
- przeprowadzenie dyskusji na lekcji wychowawczej dotyczącej istnienia współczesnych autorytetów;
- edukowanie uczniów o odpowiedzialności karnej nieletnich za czyny o znamionach przestępstwa;

	<ul style="list-style-type: none"> • promowanie zdrowego stylu życia – wskazywanie i pokazywanie bezpiecznych i zespołowych form spędzania wolnego czasu; • uczniowie są świadomi swoich praw – zapoznanie uczniów z Konwencją o Prawach Dziecka oraz Europejską Konwencją Praw Człowieka;
<p>Kształtowanie właściwych relacji między uczniami.</p> <p>Ukazanie poprawnych i społecznie akceptowanych form relacji w grupie rówieśniczej.</p> <p>Popularyzowanie dobrego zachowania.</p> <p>Promowanie postaw tolerancyjnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - godziny wychowawcze, - zajęcia aktywizujące, - dramy. <ul style="list-style-type: none"> • podkreślanie wartości zachowań fair play podczas prowadzenia zajęć sportowych; • zajęcia prowadzone w formie dramy (przez psychologa, pedagoga szkolnego bądź specjalnie przygotowanego w tym zakresie nauczyciela). Zadaniem uczniów będzie wcielenie się w przypisane im wcześniej role (odgrywane scenki mogą być analogicznym przedstawieniem rzeczywistej sytuacji w społeczności rówieśniczej uczniów, np. problem braku akceptacji, odtrącania jakiegoś ucznia, przejawianie zachowań agresywnych, problem eurosieroctwa). Dzięki metodom aktywizującym uczniowie są w stanie bardziej wczuć się w daną sytuację i zrozumieć istotę problemu; • przy współpracy wykwalifikowanych w tym temacie specjalistów prowadzone warsztaty koleżeńskie dla uczniów. Podczas zajęć uczniowie będą mogli lepiej się poznać, odkryć łączące ich podobieństwa oraz przekonać się, że występujące różnice są korzystne dla nich i nie należy się ich obawiać. Młodzi ludzie rozwijają swoje zaufanie oraz szacunek do samych siebie oraz kolegów i koleżanek z klasy.

CZĘŚĆ III : Cyberprzemoc

Przepisy prawne

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 283 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o Systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, 949);
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. 2017 poz. 356);
5. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2016 r. poz. 1137, 2138, z 2017 r. poz. 244, 768, 773, 952, 966, 1214);
6. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz.U. 2017 poz. 204);
7. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U. 2017 r. 459);
8. Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz.U. 2015 r. poz. 1094);
9. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. 2016 r. poz. 922);
10. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. 2016 r. poz. 1654, z 2017 r. poz. 773);
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1578);
12. Ustawa o z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. 2017 r. poz. 1219).
13. Konwencja Rady Europy o cyberprzestępczości, sporządzona w Budapeszcie dnia 23 listopada 2001 r. (Dz.U. 2015 poz. 728);
14. Ustawa o Policji z dnia 6 kwietnia 1990 r. (Dz. U. Nr 30 poz. 179 z późn. zm.);
15. Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. 1991 nr 120 poz. 526);
16. Konwencja Rady Europy o cyberprzestępczości, Budapeszt 23.11.2001 r., CETS nr 185.

Zadanie	Sposób realizacji
<p>Przeprowadzenie badań ewaluacyjnych diagnozujących występowanie zjawiska cyberprzemocy wśród społeczności szkolnej.</p> <p>Sporządzenie pogłębionej analizy sytuacji problemowej.</p> <p>Wyciągnięcie wniosków oraz opracowanie działań koniecznych do prowadzenia efektywnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.</p>	<p>- przeprowadzenie badań, ewaluacji.</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie badania ankietowego wśród nauczycieli, wychowawców, rodziców/ opiekunów uczniów w celu zapoznania się z aktualnym poziomem zagrożenia bądź określenia natężenia występowania sytuacji problemowych związanych z przemocą elektroniczną – badanie przygotowuje nauczyciel informatyki /pedagog szkolny pt.: „Cyberprzemoc”; • sporządzenie analizy uzyskanych wyników z badania ewaluacyjnego oraz zapoznanie z nimi całej społeczności szkolnej – nauczyciel informatyki/pedagog szkolny opracowuje raport zawierający interpretację uzyskanych wyników pt.: „Cyberprzemoc”; • Rada Pedagogiczna przy współpracy z Radą Rodziców tworzy propozycję działań wychowawczo-profilaktycznych mających na celu podjęcie działań prewencyjnych, wspierających poprawne relacje uczniowskie oraz rozwijających świadomość istnienia cyberprzemocy, jej rodzajów, kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych oraz świadomość pojawiających się konsekwencji dla sprawcy oraz ofiary takich zachowań; • przeprowadzenie ponownej ewaluacji po około roku od podjęcia działań wychowawczo-profilaktycznych w tej kwestii; • stałe monitorowanie przestrzegania regulaminu szkoły oraz analizowanie, z przestrzeganiem których reguł społeczność szkolna ma problem i co jest tego przyczyną.
<p>Współpraca z rodzicami/opiekunami prawnymi uczniów w celu</p>	<p>- materiały edukacyjno-informacyjne, - spotkania z wychowawcami, nauczycielami, przedstawicielami policji, pedagogiem</p>

wyeliminowania zachowań przemocowych.

Opracowanie i upowszechnianie materiałów o zjawisku cyberprzemocy, jego formach, prawnych konsekwencjach popełnienia czynu oraz sposobów reagowania w przypadku znalezienia się w takiej sytuacji.

- uświadamianie rodziców/opiekunów o istnieniu zjawiska cyberprzemocy wśród młodych ludzi oraz o różnorodności ich form występowania – przygotowanie materiałów informacyjnych, prelekcje przeprowadzone przez zaproszonych gości tj. przedstawiciel policji,
- wskazanie lub udostępnienie rodzicom/opiekunom literatury, zwiększającej ich kwalifikacje radzenia sobie z zaistniałym problemem;
- podczas spotkania z przedstawicielami policji należy zapoznać zebranych z metodami prewencji;
- przekazanie rodzicom/opiekunom prawnym uczniom programów edukacyjnych specjalnie przygotowanych do użytku domowego np. za pośrednictwem strony internetowej <http://www.sieciaki.pl/> w przypadku uczniów szkoły podstawowej.
- wychowawcy i nauczyciele komunikują, że szkoła nie akceptuje żadnych form przemocy, natomiast konsekwencje w wypadku ich pojawienia reguluje regulamin szkolny – przedstawienie podczas spotkania z rodzicami/opiekunami, reguł i zasad postępowania w sytuacji pojawienia się zjawiska;
- przedstawiciel policji/wychowawca/dyrektor przekazuje rodzicom/opiekunom dzieci informacje dotyczących skutków prawnych związanych z naruszeniem prawa przez nieletnich uczniów szkoły;
- udział w programach dotyczących promocji zdrowego trybu życia organizowanych aktualnie przez Ministerstwo Edukacji Narodowej lub wprowadzenie w życie podobnej inicjatywy;
- wspólne rozwiązywanie indywidualnych problemów, proponowanie rozwiązań, poradnictwo;
- zorganizowanie spotkania informacyjnego z przedstawicielami policji, którzy wyjaśnią przepisy prawne, które chronią uczniów przed zjawiskiem cyberprzemocy oraz wytłumaczą, jakie działania należy podjąć, gdy taka sytuacja się pojawi.

<p>Zaangażowanie rodziców/opiekunów do współpracy przy organizacji uroczystości szkolnych i klasowych oraz konkursów tematycznych.</p> <p>Promowanie bezpiecznego korzystania z Internetu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nawiązanie współpracy rodziców ze szkołą i współorganizowanie wydarzeń, - spotkania z wychowawcami, psychologiem, pedagogiem szkolnym, przedstawicielem policji,
	<ul style="list-style-type: none"> • współorganizacja klasowych i szkolnych konkursów związanych z tematyką bezpiecznego korzystania z Internetu. Konkurs wiedzy na temat poprawnego i bezpiecznego zachowania się w Internecie, • branie udziału w corocznych obchodach Dnia Bezpiecznego Internetu; • wychowawca zapoznaje rodziców/opiekunów uczniów z zasadami bezpiecznego korzystania z sieci oraz informowanie ich o sposobach przeciwdziałania cyberprzemocy • nawiązanie stałej współpracy z pedagogiem szkolnym w zakresie poprawnego, efektywnego korzystania z sieci internetowej oraz prowadzenia działań wpływających na zapewnienie uczniom bezpieczeństwa podczas korzystania z komputerów/ laptopów/telefonów komórkowych/ tabletów domowych,

<p>Edukacja medialna mająca na celu kształtowanie wysokiego poziomu rozwoju intelektualnego i wiedzy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - udział w uroczystościach, - godzina wychowawcza, - lekcje informatyki,
<p>Uświadomienie uczniom znaczenia nowych mediów oraz zagrożeń, jakie są z nim związane.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie uczniów z zaletami i wadami korzystania z nowych mediów. Uświadomienie, jak bardzo zmienił się świat na przestrzeni ostatnich lat oraz jak szybko ewoluuje za pomocą nowych narzędzi do komunikowania się z innymi ludźmi; • zwrócenie uwagi na problematykę zjawiska, związaną przede wszystkim z możliwymi konsekwencjami tego typu działań, zarówno dla ofiary, jak i sprawcy cyberprzemocy; • przygotowanie uczniów do krytycznego i selektywnego odbioru treści znalezionych w Internecie – nauczyciel prezentuje uczniom wybrane wcześniej reklamy telewizyjne, internetowe oraz umieszczane w gazetach oraz wspólnie podejmują się interpretacji zamieszczonych tam treści i ich prawdziwego przekazu; • uczniowie dokonują analizy reklam (telewizyjnych) na wybrany wcześniej temat (np. płeć, wiek, wykształcenie, kolor skóry, narodowość), interpretują ich przekaz oraz starają się wyjaśnić jego możliwe oddziaływanie na otaczającą rzeczywistość; • uświadomienie podopiecznym, jakie emocje może wywołać cyberprzemoc u ofiary oraz jakie są jej konsekwencje – zdolność do empatii; • promowanie zdrowego sposobu spędzania wolnego czasu w gronie rówieśników; • godzina wychowawcza poświęcona odpowiednim i konstruktywnym formom spędzania wolnego czasu w Internecie.

Zaangażowanie młodych ludzi do aktywnego działania w sytuacji pojawienia się zjawiska cyberprzemocy.

Udział w kampaniach, wydarzeniach oraz projektach społecznych uświadamiających powagę zjawiska.

- kampanie społeczne,
- skrzynka zaufania.

- zachęcanie uczniów do udziału w innych kampaniach społecznych np. tych promujących zdrowy i aktywny styl życia;
- umieszczenie na terenie szkoły tzn. skrzynki zaufania, która pozwala uczniom w anonimowy sposób informować o problemach swoich lub swoich znajomych z klasy czy szkoły. Przed podjęciem się tej inicjatywy każdy wychowawca klasy uwrażliwia uczniów, w jaki sposób funkcjonuje skrzynka. Należy wytłumaczyć im, że pisanie liścików nie jest zabawą, a fałszywe informowanie to również forma przemocy. Wychowawcy klas przybliżają swoim podopiecznym, jak przebiega procedura interwencyjna (np. obejmuje wsparcie ofiary, zabezpieczenie dowodów, ustalenie okoliczności danego zdarzenia, wyciągnięcie konsekwencji wobec sprawcy, monitorowanie sytuacji ucznia nawet po zakończeniu interwencji) oraz podejmują odpowiednie działania, w przypadku każdego zgłoszenia;
- szkoła zapewnia osobom poszkodowanym oraz świadkom danego zdarzenia o charakterze przemocowym, pomoc psychologiczną (za zgodną prawnych opiekunów uczniów);
- nauczyciele i wychowawcy klas pracują nad wzmocnieniem relacji oraz stałym budowaniem zaufania pomiędzy młodym człowiekiem, a pedagogiem szkolnym/ nauczycielem. Uświadomienie, że każdy problem i wątpliwość zostanie wysłuchana, przeanalizowana i rozwiązana, natomiast zgłaszający problem może liczyć na pełną swobodę i anonimowość.

CZĘŚĆ IV: Profilaktyka uzależnień i innych zagrożeń

Przepisy prawne

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 283 z późn. zm.);
2. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526);
3. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 poz. 1591);
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 6 sierpnia 2015 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz.U. z 2015 r. poz. 1214);
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1578);
6. **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. z zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r. poz. 1249);**
7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 czerwca 2015 r. w sprawie realizacji Rządowego programu wspomagania w latach 2015-2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach - „Bezpieczna+” (Dz. U. z 2015 r. poz. 972);
8. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 z późn. zm.);
9. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, 949);
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. 2017 poz. 356);
11. Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2010 r. nr 127, poz. 857);

12. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2017 r. poz. 783, 1458);
13. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości w przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2013 r. poz. 1563);
14. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. 2016 r. poz. 1654, z 2017 r. poz. 773);
15. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. 2017 r. poz. 882);
16. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2015 r. poz. 1390).
17. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. 2017 r. poz. 957);
18. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2017 r. poz. 697);
19. Konwencję o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzoną w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169).

Cel główny:

- Zwiększanie świadomości zagrożeń płynących z zachowań ryzykownych poprzez dostarczanie wiedzy na temat uzależnień.
- Wskazywanie uczniom na alternatywne do zachowań uzależniających sposoby spędzania wolnego czasu poprzez rozwijanie ich zainteresowań i zdolności.
- Rozwijanie umiejętności życiowych uczniów umożliwiających im radzenie sobie z problemami życia codziennego.
- Kształtowanie u uczniów poczucia własnej wartości oraz motywacja do podejmowania w środowisku szkolnym różnych form pozytywnej aktywności.

Zadanie	Sposób realizacji
<p>Przeprowadzenie badań ewaluacyjnych diagnozujących występowanie problemu zażywania substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież szkolną.</p> <p>Sporządzenie pogłębionej analizy sytuacji problemowej.</p> <p>Wyciągnięcie wniosków oraz opracowanie działań koniecznych do prowadzenia efektywnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego</p>	<p>- prowadzenie badań, ewaluacji.</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie badania ankietowego wśród nauczycieli, wychowawców, rodziców/opiekunów uczniów w celu zapoznania się z aktualnym poziomem podatności środowiska bądź aktualnie istniejącym zagrożeniem, ilością sytuacji problemowych wśród uczniów szkoły – badanie przygotowuje pedagog szkolny/zespół wychowawczy • sporządzenie analizy uzyskanych wyników z badania ewaluacyjnego oraz zapoznanie z nimi całej społeczności szkolnej – pedagog szkolny/zespół wychowawczy opracowuje raport zawierający interpretację uzyskanych wyników • Rada Pedagogiczna przy współpracy z Radą Rodziców tworzy propozycję działań wychowawczo-profilaktycznych mających na celu wypracowanie odpowiednich działań prewencyjnych, wspierających poczucie własnej wartości oraz umiejętność asertywnego wyrażania swojego zdania; • przeprowadzenie ponownej ewaluacji po około roku od podjęcia działań wychowawczo-profilaktycznych; • stałe monitorowanie przestrzegania regulaminu szkoły oraz analizowanie, z przestrzeganiem których reguł społeczność szkolna ma problem i co jest tego przyczyną; • wychowawcy klas dokonują analizy środowiska lokalnego, domowego oraz szkolnego, w którym przebywają uczniowie, pod kątem styczności lub ewentualnego zażywania substancji psychoaktywnych.

<p>Poszerzenie wiedzy rodziców/opiekunów prawnych, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów zażywania środków i substancji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spotkanie z pedagogiem szkolnym, - spotkanie z przedstawicielem służb mundurowych, - zajęcia dla nauczycieli i uczniów prowadzone przez specjalistów, - spotkania z wychowawcami
<p>Dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom / opiekunom prawnym na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używania środków i substancji, o których mowa we wstępie do niniejszego dokumentu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podnoszenie kompetencji nauczycieli i rodziców/opiekunów uczniów poprzez udział w szkoleniu w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji psychoaktywnych oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej, • pogadanki dotyczące rozpoznawania oraz przeciwdziałania uzależnieniom; • informowanie rodziców podczas zebrań o instytucjach, do których mogą się zgłosić o pomoc w razie wystąpienia problemu; • udział w warsztatach profilaktycznych prowadzonych przez specjalistów w ramach współpracy z GKRPA w Strzelcach Opolskich.

<p>Informowanie uczniów oraz ich rodziców / opiekunów prawnych o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spotkanie z rodzicami/opiekunami uczniów, - zapoznanie zebranych z regulaminem oraz Programem Wychowawczo-Profilaktycznym szkoły. - godzina wychowawcza, - prelekcje. <ul style="list-style-type: none"> • informowanie o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół z policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią podczas zebrania klasowego; • udostępnienie Programu Wychowawczo-Profilaktycznego oraz procedur na stronie internetowej szkoły oraz poinformowanie rodziców/opiekunów prawnych o możliwości zapoznania się z takim programem; • umożliwienie rodzicom /opiekunom prawnym konsultacji z pedagogiem szkolnym w sprawie możliwych konsekwencji zaistniałego zagrożenia. • przedstawienie Programu Wychowawczo-Profilaktycznego oraz procedur postępowania w razie wystąpienia problemu związanego z niebezpiecznymi substancjami na terenie szkoły podczas godziny wychowawczej; • precyzyjne wyjaśnienie konsekwencji szkolnych związanych z posiadaniem bądź używaniem substancji psychoaktywnych. • organizacja prelekcji w celu wyjaśnienia procedur związanych z sytuacjami zagrożenia narkomanią.
--	---

<p>Rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów i wychowanków.</p> <p>Kształtowanie wśród uczniów postaw zapobiegających podatności na ryzyko kontaktu ze środkami psychoaktywnymi.</p> <p>Kształtowanie w uczniach chęci dbania o swoje bezpieczeństwo.</p>	<p>- lekcje wychowawcze, - zajęcia profilaktyczne.</p> <ul style="list-style-type: none"> • lekcje wychowawcze dotyczące działania i niebezpieczeństwa, jakie niesie ze sobą używanie środków psychoaktywnych; • zajęcia profilaktyczne dla uczniów informujące o zagrożeniach płynących z zażywania substancji psychoaktywnych i promujące zdrowy tryb życia; • wprowadzenie do programu godzin wychowawczych lekcji przedstawiających sytuacje ryzykowne. Kształtowanie właściwych postaw wobec niebezpiecznych zachowań ze strony rówieśników; • udział w rajdach, wycieczkach szkolnych; • angażowanie uczniów do udziału w różnych formach wolontariatu (wolontariat na rzecz osób młodszych, rówieśników, osób starszych, niepełnosprawnych, wolontariat na rzecz zwierząt, zabytków, przyrody itp.). Dzięki takiej aktywności mogą rozwijać swoje kompetencje i zdolności oraz przekonać się w praktyce, do jakich prac mają predyspozycje oraz wykonywanie których sprawia im satysfakcję;
--	---

<p>Kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji.</p> <p>Rozwijanie umiejętności życiowych u uczniów poprzez ćwiczenie odpowiednich postaw.</p> <p>Kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktywność fizyczna, - pogadanki. <ul style="list-style-type: none"> • promocja aktywności fizycznej jako metody radzenia sobie ze stresem – zachęcanie uczniów do udziału w proponowanych przez szkołę fakultatywnych zajęciach sportowych, Akcja Zima • nauczyciele przedmiotowcy/pedagog przygotowani w temacie prowadzą zajęcia uzupełniające wiedzę uczniów na temat higieny osobistej, wyrabianie wrażliwości estetycznej. • dyskusje na zgłoszone przez uczniów tematy, przeprowadzone podczas godziny wychowawczej; • „burze mózgów” organizowane w klasie w trakcie godziny wychowawczej – uczniowie rozpatrują problem, notując spostrzeżenia każdego z nich; • rozwiązywanie problemów w grupach – nauczyciel przedstawia uczniom problem, na który znajdują rozwiązanie podzielone na etapy, poszczególne rozwiązania są prezentowane całej klasie; • lekcje wychowawcze poświęcone sposobom wyrażania skrajnych uczuć w akceptowalny społecznie sposób, • połączone działania na lekcjach przyrody/biologii oraz wychowania fizycznego/zajęć technicznych, uświadamiające uczniom codzienne wymagania kaloryczne organizmu – przygotowanie zbilansowanej diety oraz planu aktywności fizycznej na tydzień; • uczniowie przygotowują plakat informujący o zasadach zdrowego odżywiania; • organizacja obchodów Dnia Ziemi/Akcja Sprzątania Świata; • budowa reprezentacji szkolnej w różne dyscypliny sportowe;
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • organizacja dodatkowych zajęć wychowania fizycznego z celem tworzenia możliwości uczniom odnalezienia pasji sportowej. • lekcje wychowawcze dotyczące tematyki chorób cywilizacyjnych;
<p>Realizowanie wśród uczniów oraz ich rodziców/ opiekunów prawnych programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 5 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.</p> <p>Przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspokajającej ważne potrzeby,</p>	<p>- wspieranie uczniów zagrożonych demoralizacją i wykluczeniem społecznym.</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej; • indywidualne rozmowy z uczniami na temat właściwych postaw wobec niebezpiecznych środków. Zapewnienie uczniowi zaufanego miejsca, do którego może zgłosić się o pomoc; • angażowanie uczniów w kółka zainteresowań, rozwój sprawności fizycznej na dodatkowych zajęciach; • zachęcenie ucznia do zapoznania się z literaturą bliską jego zainteresowaniom; • pomoc uczniom z rozpoznanymi wczesnymi objawami używania środków psychoaktywnych; • konsultacja problemu z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia. Przedstawienie możliwych miejsc, w których mogą szukać pomocy; • angażowanie ucznia w działalność pozalekcyjną;

w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności do grupy i satysfakcji życiowej.

Kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków i substancji przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych.

- zapewnienie możliwości konsultacji z pedagogiem szkolnym;
- budowanie zaufania do pedagoga szkolnego – zapraszanie pedagoga na zajęcia, prezentacja interesującego uczniów tematu;
- organizacja zajęć pływackich i zawodów na basenie;
- zapewnienie możliwości uczestnictwa w zajęciach ze wschodnich sztuk walki sumo i zawodach MiniSUMO;
- uformowanie szkolnych drużyn w różne dyscypliny sportowe, reprezentujących szkołę na zawodach;
- wybór uczniów do udziału w konkursach;
- przygotowanie spotkania z uczniami, lekcji wychowawczej informującej o zagrożeniach płynących z przyjmowania środków psychoaktywnych;
- organizacja prelekcji dotyczącej niebezpieczeństwa związanego z przyjmowaniem środków zastępczych (dopalaczy).

XI. EFEKTY DZIAŁAŃ

- Pozyskanie rodziców do aktywnej współpracy.
- Wyciszenie agresji.
- Nabycie umiejętności samodzielnego rozwiązywania konfliktów przez uczniów.
- Poprawa w relacjach uczeń- uczeń, uczeń- osoba dorosła.
- Podniesienie poziomu poczucia bezpieczeństwa w szkole.
- Wolność od nałogów.
- Wzrost kompetencji nauczycieli i rodziców w zakresie radzenia sobie w trudnych sytuacjach wychowawczych.
- Wzrost poczucia własnej wartości, umiejętność dokonania samooceny.
- Podniesienie poziomu świadomości występujących zagrożeń i sposobów zapobiegania im.
- Poprawa sytuacji wychowawczej wśród uczniów klas młodszych.
- Objęcie opieką dzieci zaniedbanych środowiskowo i niedożywionych.
- Poprawa kultury zachowań i kultury języka.
- Podniesienie poziomu nawyków higienicznych.
- Uzyskanie wyższej świadomości nawyków żywieniowych.
- Wypracowanie umiejętności organizowania czasu wolnego.
- Podniesienie poziomu świadomego i umiejętnego korzystania z urządzeń multimedialnych: telefony komórkowe, komputery itp.
- Podniesienie poziomu świadomego korzystania z Internetu i telewizji.

XII. EWALUACJA

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny będzie poddawany następującej ocenie poprzez:

1. Badania ankietowe wśród uczniów, nauczycieli, pracowników administracji szkoły i rodziców - „Respektowane są normy społeczne”, „Cyberprzemoc – co wiem”, „Środki psychoaktywne”.
2. Nadzór Dyrektora Publicznej Szkoły Podstawowej w Błotnicy Strzeleckiej /wg potrzeb/.
3. Wywiad, obserwację, rozmowę /wg potrzeb/.
4. Diagnozę wybranych obszarów /wg potrzeb/.
5. Obserwację zachowań uczniów podczas zajęć i przerw – rozmowy z pracownikami szkoły, wychowawcami, nauczycielami, rodzicami uczniów.

.....
.....
.....

Program Wychowawczo-Profilaktyczny został uchwalony przez Radą Pedagogiczną w porozumieniu z Radą Rodziców Publicznej Szkoły Podstawowej w Błotnicy Strzeleckiej na posiedzeniu Rady Pedagogicznej w dniu 28 września 2017 r. Uchwałą nr 9/2017/2018.

Wykorzystano materiały opracowane przez Katarzynę Jakubczyk i Beatę Linowską „Program wychowawczo – profilaktyczny”, wydawca: Europejskie Centrum Rozwoju Kadr